

Ndebele’de Sözlük Eleştirisi Geliştirme

Çeviren: Serdar KARAOĞLU

Özet

Bu makale Zimbabwe Ndebeleliler arasında sözlük kültürünü geliştirmek amacıyla sözlük eleştirisine yaklaşımlar önermektedir. Bilinçli ve gelişmiş sözlük eleştirisinin olmayışı, sözlük kültürünün gelişmesini kısmen engellemektedir. Sözlük kültürünün yavaş gelişimi sırasıyla bilgilendirici, amacına uygun ve kullanışlı sözlüklerin oluşmasını olumsuz etkilemektedir. Kısaca, sözlük derleyicisi/derleyicileri ve kullanıcıları/kullanıcıları arasında sözlüğün kendisinden başka bağ yoktur. Bu bağı sağlaması gereken sözlük eleştiricisi, hem derleyici hem de kullanıcıya layıkıyla yardım etmek için gerekli olan beceriye (deneyime) sahip değildir. Bundan dolayı, bu makale genel olarak Afrika dillerinde ve kısmen Ndebele’de sözlük eleştirisinde dikkate alınması gereken bazı öneriler ileri sürmektedir. Bize göre, bilgilendirici bir sözlük eleştirisi sadece sözlük kullanımını değil aynı zamanda sözlük kültürünü de geliştirir.

Anahtar Kelimeler: sözlük eleştirisi, sözlük kültürü, sözlük bilinci, sözlük kullanımı, yapı, tipoloji, metin, eleştirmen.

Improving Dictionary Criticism In Ndebele

Interpreter: Serdar KARAOĞLU

Abstract

This article proposes approaches to dictionary criticism with a view to improving dictionary culture amongst the Ndebele of Zimbabwe. The growth of dictionary culture is partly hampered by lack of mature and informed dictionary criticism. The slow development of dictionary culture in turn affects negatively the production of informative, relevant and user-friendly dictionaries. In simple terms there is no link between the dictionary maker(s) and the dictionary user(s) other than the dictionary itself. The dictionary critic who should provide this link lacks the requisite skill to adequately help both the compiler and the user. This paper therefore advances some proposals that could be considered in dictionary criticism in Ndebele in particular and in African languages in general. In our view, an informative dictionary criticism cannot only improve dictionary use but dictionary culture as well.

Keywords: dictionary criticism, dictionary culture, dictionary awareness, dictionary use, structure, typology, text, critic.